

О. В. Крет

orcid.org/0000-0003-1736-3863

кандидат політичних наук,

*доцент кафедри міжнародних відносин та політології
Рівненського державного гуманітарного університету*

Р. М. Крет

orcid.org/0000-0001-6208-5837

кандидат політичних наук,

*доцент кафедри міжнародних відносин та політології
Рівненського державного гуманітарного університету*

І. В. Вівчар

orcid.org/0000-0002-3661-101X

кандидат політичних наук,

*доцент кафедри міжнародних відносин та політології
Рівненського державного гуманітарного університету*

ВПЛИВ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НА ГЛОБАЛЬНУ СИСТЕМУ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Вступ. Російсько-українська війна спричинила безпрецедентні виклики в глобальній системі міжнародної безпеки, викликаючи занепокоєння щодо майбутнього колективної оборони, геополітичної стабільності та міжнародного правоохоронця. З ескалацією війни в 2022 році світові держави та інституції зіткнулися з необхідністю переглянути свої стратегії запобігання, управління та реагування на конфлікти. Війна виявила критичні слабкі місця в поточних системах безпеки, виявивши обмеження багатосторонніх організацій, таких як ООН, НАТО та ОБСЄ, у забезпеченні регіональної стабільності та запобіганні агресії. Крім того, гібридний характер війни — поєднання звичайних військових тактик із кібервійною, кампаніями з дезінформації та економічними санкціями — створює складні стратегічні виклики, які не були повністю розглянуті існуючими доктринами. Зважаючи на це, існує нагальна потреба вивчити вплив війни на механізми глобальної безпеки та вивчити перспективи посилення міжнародного співробітництва у відповідь на загрози.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми дослідження впливу російсько-української війни на міжнародну безпеку широко висвітлювали ряд науковців, як вітчизняних (В. В. Головка, К. Є. Грібова, І. Долгов, К. Дячук, О. Малиновська, О. Пищуліна, В. Юрчишин, К. Маркевич, М. Міщенко, Ю. Подрез, А. Черевко, Є. В. Реньов,) так і зарубіжних (G. Austin, N. Khaniejo, J. Brodny, M. Tutak, E. Chachko, J. V. Heath, G. Gotev, N. Haibin, Z. Yuyuan, L. Yuan, L. Yanliang, L. Z. Shengsheng, J. Masters, T. A. Nagy, B. Ravid, C. P. Ries, H. J. Shatz, M. Ryan, L. Schuette, H. Dijkstra, C. Welsh). Однак, незважаючи на ці внески, залишається багато прогалин у розумінні довгострокових наслідків війни для глобальної системи безпеки. Попередні дослідження здебільшого зосереджувались на регіональних наслідках у Європі, залишаючи поза увагою всебічний аналіз того, як війна впливає на глобальні багатосторонні рамки безпеки, зокрема щодо нових викликів, породжених гібридною війною та змінами в міжнародних альянсах. Крім того, науковці оминають увагу дослідження майбутніх сценаріїв міжнародної безпеки, особливо в контексті нових глобальних держав, таких як Китай, і того, як глобальний порядок безпеки може бути змінений результатом війни. Відтак, існує необхідність зосередити наукові дослідження у напрямку прогнозування можливих перспектив впливу російсько-української війни на глобальну систему міжнародної безпеки.

Метою цієї статті є проаналізувати вплив російсько-української війни на глобальну систему міжнародної безпеки, визначити виклики, які вона створює, та перспективи зміцнення систем глобальної безпеки у відповідь на загрози.

Виклад основного матеріалу. Щоб зрозуміти весь вплив російсько-української війни на глобальну безпеку, важливо вивчити історичний та геополітичний контекст війни. В. В. Головка влучно зазначає, що військову агресію Росії проти України можна простежити через давню напруженість, яка десятиліттями формувала Східну Європу. Після розпаду Радянського Союзу в 1991 році Україна проголосила незалежність, що дуже «засмутило» Росію, яка історично розглядала Україну як частину своєї сфери впливу. Таке сприйняття, обумовлювалось водночас, як економічними інтересами, так і націоналістичними ідеологіями, що, зрештою, заклало основу для територіальних амбіцій Росії (Головка, 2021).

Анексія Криму в 2014 році ознаменувала значну зміну підходу Росії до України, сигналізуючи про готовність Москви нехтувати міжнародним правом заради досягнення своїх геополітичних цілей. На думку зарубіжного дослідника Дж. Мастера, війна корениться як в історичних образах, так і в стратегічних інтересах, причому головна мета Росії полягає в тому, щоб перешкодити Україні інтегруватися з західними інституціями, такими як НАТО та Європейський Союз. Наступна ескалація до повномасштабної війни у 2022 році ще більше ускладнила регіональну динаміку, підштовхнувши Європу до найзначнішої кризи безпеки з часів Другої світової війни (Masters, 2023).

Російсько-українська війна кинула різноманітні виклики глобальній системі міжнародної безпеки. Перш за все, вона підірвала рамки безпеки після Другої світової війни та холодної війни, які були побудовані на міжнародній співпраці, багатосторонності та повазі до національного суверенітету. Одним із найочевидніших прикладів цього є Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй, де право вето Росії як постійного члена зробило цей орган неефективним у вирішенні конфлікту. Незважаючи на численні заклики до втручання, ООН так і не змогла вжити рішучих дій через геополітичний глухий кут, який створює позиція Росії в Раді (Дячук, 2024).

Крім того, війна привернула увагу і інших міжнародних організацій зокрема, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, яка тривалий час працювала та продовжує свою роботу над сприянням миру та стабільності в регіоні. Порушення Росією суверенітету України як шляхом анексії Криму, так і подальших військових дій є прямим нападом на основоположні принципи ОБСЄ. Погоджуючись з позицією європейських дослідників Л. Шуетта та Х. Дікстри зазначимо, що неможливість адекватної реакції та досягнення позитивного результату щодо вирішення війни спричинило суттєве зниження довіри міжнародної спільноти до організації (Schuette & Dijkstra, 2023).

Окремої уваги заслуговує і роль НАТО у війні, яка стала центральною в глобальному дискурсі про безпеку. Альянс, створений у 1949 році як захисний механізм проти радянської агресії, був похвалений російсько-українською війною. Східний фланг НАТО, включаючи такі країни, як Польща, Литва, Латвія та Естонія, зараз опинився в авангарді геополітичної напруги, що вимагає значного збільшення військової присутності та витрат. Війна підштовхнула ці країни до захисту сильніших гарантій безпеки та посилення заходів стримування потенційного російського експансіонізму (Nagy, 2024).

Аналіз здійснений автором в межах дослідження дає підстави стверджувати, що російсько-українська війна породила кілька серйозних викликів, які безпосередньо впливають на систему міжнародної безпеки. У сукупності виклики включають порушення міжнародного права, послаблення багатосторонніх механізмів безпеки та поновлення конкуренції великих держав. Звернемось до більш детального аналізу.

Одним із найбільш тривожних наслідків російсько-української війни є кричуще ігнорування міжнародного права, зокрема принципу державного суверенітету. Анексія Росією Криму в 2014 році порушила численні міжнародні договори та угоди, включаючи Будапештський меморандум 1994 року, в якому Росія зобов'язалася поважати кордони України в обмін на відмову Києва від свого ядерного арсеналу (Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, 1994).

Подальше вторгнення у 2022 році лише ще більше підірвало цілісність міжнародних норм, продемонструвавши, що могутні держави можуть діяти безкарно, якщо вони володіють військовою могутністю для підтримки своїх дій. На думку автора, така неповага до норм міжнародного права створює значні ризики для глобальної системи безпеки. Підриваючи принцип суверенітету, російсько-українська війна створює небезпечний прецедент, потенційно заохочуючи інші держави до агресивної експансіоністської політики. Як наслідок у міжнародній спільноті виникає обґрунтоване занепокоєння щодо можливості розв'язання конфліктів у інших регіонах, зокрема між Китаєм і Тайванем.

Війна підкреслила обмеження багатосторонності у протидії сучасним загрозам безпеці. Незважаючи на існування численних міжнародних організацій, покликаних сприяти миру та безпеці, війна в Україні показала, що навіть визнаним інституціям часто бракує спроможності виконувати свої повноваження. Організація Об'єднаних Націй, ОБСЄ і навіть НАТО зіткнулися зі значними труднощами у вирішенні складних умов війни, починаючи від дотримання режиму припинення вогню і закінчуючи підтриманням гуманітарних коридорів. Нездатність низки організацій діяти рішуче призвела до критики з різних сторін, особливо на Заході. Все частіше лунають заклики до реформ глобальної архітектури безпеки, включаючи зміни в Раді Безпеки ООН, де право вето Росії продовжує блокувати міжнародні зусилля притягнути Москву до відповідальності. Подібним чином обмежений вплив ОБСЄ на вирішення конфлікту викликає сумніви щодо її ролі в майбутніх угодах безпеки (Renov, 2023).

Одним із найзначніших геополітичних зрушень у результаті російсько-української війни є відновлення конкуренції великих держав, зокрема між Росією, Сполученими Штатами та Китаєм. З точки зору автора, слушною видається теза вітчизняної дослідниці Є. К. Грібової, яка зауважила, що війна в Україні змусила США та їхніх союзників переглянути свої стратегії у Східній Європі, що призвело до відновлення уваги до можливостей НАТО та збільшення витрат на оборону в альянсі. Водночас неоднозначна позиція Китаю щодо війни викликає занепокоєння щодо потенціалу нової осі авторитарних держав, які прагнуть кинути виклик глобальному порядку під проводом США. Партнерство Росії з Китаєм, яке часто називають «безмежними», ускладнило глобальну реакцію світової спільноти. Хоча Китай не надав прямої військової підтримки Росії, небажання засудити вторгнення в поєднанні з економічними зв'язками підкреслює змінну динаміку глобальної геополітики. Відзначимо, що конкуренція великих держав також загрожує дестабілізувати інші регіони, особливо в Азії та на Близькому Сході, де стратегічне суперництво може призвести до подальших конфліктів (Грібова, 2024).

Справедливим буде відзначити, що війна також мала руйнівні гуманітарні наслідки як в Україні, так і в усьому світі. Мільйони українців були переміщені, що призвело до однієї з найбільших криз біженців у Європі з часів Другої світової війни. За оцінками Міністерства закордонних справ понад 8 мільйонів українців покинули країну, ще більше переміщено всередині країни. Ця масова міграція створила величезний тиск на сусідні країни, такі як Польща, Румунія та Угорщина, напруживши їхні соціальні та економічні системи (Доступ до правди, 2023).

Криза біженців також створює значні виклики безпеці для Європи. Незважаючи на те, що держави-члени ЄС здебільшого гостинно запросили українських біженців, приплив людей спричинив побоювання щодо посилення нестабільності, особливо в країнах, які вже стикалися з економічними труднощами. Крім того, війна створила сприятливе середовище для торгівлі людьми та інших форм експлуатації, посилюючи гуманітарні втрати (Пищуліна та ін., 2022).

Оскільки війна в Україні триває, майбутнє глобальної системи безпеки залишається невизначеним. Проте, на думку автора, можна виокремити низку ключових аспектів, які можуть сформувати траєкторію міжнародної безпеки в найближчі роки. Звернемось до детального аналізу.

1. Зміцнення НАТО та європейської безпеки. Одним із найбезпосередніших наслідків російсько-української війни стало поживавлення НАТО. Альянс, який боровся з внутрішніми розбіжностями та сумнівами щодо своєї актуальності в епоху після холодної війни, знайшов нову мету у захисті від російської агресії. НАТО розширила свою присутність у Східній Єв-

ропі, країни-члени значно збільшили витрати на оборону (Військова присутність НАТО на сході Альянсу, 2024). Такі країни, як Фінляндія та Швеція, які тривалий час дотримувалися нейтральних позицій, подали заявку на членство в НАТО, що свідчить про історичні зміни в європейській безпеці (Долгов, 2023). Зміцнення НАТО, ймовірно, відіграватиме центральну роль у майбутньому міжнародної безпеки. Здатність альянсу стримувати подальшу російську агресію, особливо в таких уразливих регіонах, як Балтія, буде мати вирішальне значення для підтримки стабільності в Європі. У той же час відносини між НАТО та ЄС допоможуть забезпечити кращу підготовленість Європи до реагування на майбутні кризи.

2. Роль міжнародного права та переслідування військових злочинців. Іншим критичним елементом майбутньої глобальної системи безпеки буде роль міжнародного права в притягненні Росії до відповідальності за її дії в Україні. Різні міжнародні органи, в тому числі Міжнародний кримінальний суд, розпочали розслідування ймовірних військових злочинів, скоєних російськими військами, включаючи напади на цивільне населення та масштабне руйнування інфраструктури (Ukrinform, 2022). Одразу ж варто зауважити, що попри те, що здатність МКС переслідувати високопосадовців Росії залишається обмеженою через невизнання Росією його юрисдикції, ці зусилля є важливим кроком до зміцнення міжнародних норм (Європейська правда, 2023). Домагаючись притягнення до відповідальності за військові злочини, міжнародне співтовариство може надіслати чітке повідомлення про те, що порушення міжнародного права не залишаться безкарними, потенційно стримуючи майбутніх агресорів.

3. Геополітичні перегрупування та глобальний порядок. Російсько-українська війна стала катализатором значних геополітичних перегрупувань, змінивши глобальні альянси та виявивши крихкість нинішнього міжнародного порядку. До початку війни існував певний оптимізм щодо потенціалу співпраці між великими державами, особливо в таких сферах, як зміна клімату, торгівля та глобальне здоров'я. Однак вторгнення Росії в Україну зруйнувало очікування, призвівши до дедалі більшої поляризації глобального середовища. Західні демократичні держави на чолі зі Сполученими Штатами та Європейським Союзом відповіли на війну безпрецедентними санкціями проти Росії, а також військовою та економічною допомогою Україні. У сукупності дії зміцнили трансатлантичні зв'язки та підкреслили важливість систем колективної безпеки, таких як НАТО та ЄС, у боротьбі зі спільними загрозами. Однак війна також привернула увагу до обмежень альянсів, зокрема щодо стримування незахідних гравців від приєднання до Росії (Chachko & Heath, 2022). Для прикладу такі країни, як Китай, Індія та кілька держав Глобального Півдня, зайняли більш нейтральну або амбівалентну позицію щодо війни, віддаючи пріоритет своїм економічним і геополітичним інтересам над колективними діями проти Росії. Більше того, колектив китайських науковців на чолі з Н. Хайбін у власному дослідженні відзначають, що держави Глобального Півдня «чинили опір вимогам НАТО щодо участі у накладанні санкцій на Росію та пропозиції з боку НАТО надати військову підтримку Україні. Натомість держави Глобального Півдня зосередились на заклик до міжнародної спільноти вжити заходів для сприяння мирному врегулюванню російсько-українського конфлікту та зважати на вплив конфлікту на міжнародну продовольство та енергетику безпеки» (Haibin та ін., 2023). На думку автора, тісні зв'язки Китаю з Москвою, а також його зростаюче суперництво зі Сполученими Штатами становлять особливу проблему для глобальної системи безпеки, оскільки Пекін прагне утвердити свій вплив у таких ключових регіонах, як Східна Азія та Індо-Тихоокеанський регіон. Можна стверджувати, що поява конкуренції великих держав ускладнила міжнародні зусилля з вирішення інших нагальних глобальних проблем. Хоча війна в Україні домінувала в міжнародному порядку денному, такі виклики, як зміна клімату, глобальна бідність і кризи в галузі охорони здоров'я, відійшли на другий план. Ризик полягає в тому, що тривале геополітичне суперництво може ускладнити співпрацю міжнародного співтовариства з цих та інших питань, підриваючи глобальну стабільність у довгостроковій перспективі (Cherevko, 2024).

4. Виклики безпеці в ядерну еру. Одним із найбільш тривожних аспектів російсько-української війни є привид ядерного конфлікту. Президент Російської Федерації Володимир Путін неодноразово натякав на ядерний потенціал Росії, викликаючи занепокоєння

щодо потенційної ескалації до ядерного конфлікту. Послідовно, загрози повернули питання ядерного стримування в центр уваги, нагадавши світові про катастрофічні наслідки провалу ядерної дипломатії. Протягом багатьох років світова спільнота працює над ядерним роззброєнням, а угоди, такі як Новий договір СНО між Сполученими Штатами та Росією, слугували важливими етапами у зменшенні ризику ядерної війни (The Treaty between the United States of America and the Russian Federation on Measures for the Further Reduction and Limitation of Strategic Offensive Arms, 2010). Проте війна в Україні ставить під сумнів майбутнє таких угод, оскільки агресивна позиція Росії свідчить про потенційну готовність відмовитися від своїх зобов'язань щодо контролю над озброєннями. Можливість ядерної ескалації створює серйозний виклик глобальній системі безпеки, вимагаючи від держав перегляду своєї оборонної політики та стратегій стримування. Хоча ядерне стримування традиційно розглядається як засіб запобігання конфлікту, війна в Україні ставить під сумнів довіру до цих засобів стримування перед лицем нетрадиційної війни та гібридних загроз. Така ситуація підкреслює необхідність відновлення дипломатичних зусиль для зменшення ризику ядерної ескалації, включаючи переговори щодо контролю над озброєннями та встановлення чітких червоних ліній для ядерної взаємодії (Подрез, 2023).

Війна в Україні також мала значні економічні наслідки як для залучених країн, так і для світової економіки. Санкції, накладені західними країнами на Росію, були націлені на такі ключові сектори, як енергетика, фінанси та технології, з метою послабити здатність Росії підтримувати військові зусилля. Хоча ці заходи мали глибокий вплив на російську економіку, вони також мали непередбачені наслідки для світових ринків. Для прикладу одним із найбільш безпосередніх економічних наслідків війни став підрив глобальних енергетичних ринків. Росія є одним із найбільших у світі виробників нафти та природного газу, і санкції, накладені на її експорт енергоносіїв, сколихнули світову економіку. Європейські країни, які довгий час поклалися на російську енергетику, були змушені шукати альтернативних постачальників, що призвело до стрімкого зростання цін на енергоносії та побоювань енергетичної кризи (European gas market dealing with lower Russian supplies | Atradius, 2024).

Енергетична криза підкреслила вразливість глобальних ланцюгів постачання та ризику, пов'язані з надмірною залежністю від одного постачальника. Позитивним аспектом стало прискорення переходу до відновлюваних джерел енергії, оскільки країни прагнуть зменшити свою залежність від викопного палива та пом'якшити наслідки майбутніх збоїв в енергетиці. Однак перехід на відновлювані джерела енергії є довгостроковим рішенням, і в короткостроковій перспективі багато країн продовжують стикатися зі значними проблемами в забезпеченні доступних джерел енергії (Brodny & Tutak, 2023).

Окрім енергетичної, війна в Україні також мала глибокий вплив на глобальну продовольчу безпеку. Україна є одним із найбільших у світі експортерів пшениці, кукурудзи та соняшникової олії, а припинення сільськогосподарського виробництва та експорту через війну призвело до дефіциту продовольства та зростання цін у багатьох частинах світу. Війна загострила існуючі проблеми в глобальних ланцюгах поставок, особливо в країнах, що розвиваються, які значною мірою залежать від імпорту продовольства. Вплив війни на продовольчу безпеку підкреслив взаємозв'язок глобальних ринків і потребу в скоординованих міжнародних реакціях для усунення збоїв. Послідовно, це викликало занепокоєння щодо довгострокової стійкості глобальних продовольчих систем, особливо в умовах зміни клімату та інших екологічних проблем. Забезпечення продовольчої безпеки у майбутньому вимагатиме поєднання короткострокових заходів для усунення негайного дефіциту, а також довгострокових стратегій для створення більш стійких і стійких продовольчих систем (Welsh, 2024).

Гуманітарна криза, спричинена війною в Україні, мала далекосяжні наслідки як для регіону, так і для міжнародної спільноти. Окрім того, що через конфлікт мільйони людей стали переселенцями, війна також загострила існуючі проблеми, пов'язані з міграцією та потоками біженців. Оскільки війна триває, міжнародне співтовариство має задовольнити нагальні потреби постраждалих, враховуючи також довгострокові наслідки конфлікту для глобальних моделей міграції. Одним із ключових викликів у вирішенні гуманітарної кризи є необхідність узгоджених міжнародних заходів. Незважаючи на те, що багато країн прийняли українських

біженців, масштаби кризи спричинили величезний тиск на приймаючі країни, особливо в Європі. Забезпечення доступу біженців до належного житла, медичної допомоги та освіти потребуватиме значних ресурсів і довгострокового планування. Водночас війна підкреслила важливість усунення основних причин міграції, зокрема конфліктів та воєг, бідності та погіршення навколишнього середовища. Оскільки міжнародне співтовариство працює над реагуванням на негайні гуманітарні потреби тих, хто постраждав від війни, воно також має розглянути питання про те, як створити більш стійкі та інклюзивні системи для управління міграцією в майбутньому (Малиновська, 2024).

Однією з визначальних особливостей російсько-української війни стало широке використання тактики гібридної війни, яка поєднує звичайні військові операції з кібератаками, кампаніями з дезінформації та іншими невійськовими засобами дестабілізації. Гібридна війна кидає виклик традиційним уявленням про війну та ускладнює здатність міжнародної спільноти ефективно реагувати. Росія застосувала широкий спектр гібридних тактик, включаючи використання пропаганди для формування внутрішнього та міжнародного сприйняття війни, кібератаки, спрямовані на критичну інфраструктуру України, а також розгортання воєнізованих груп і приватних військових підрядників. Така тактика спрямована на підрив суверенітету України, водночас створюючи плутанину та розкол серед її союзників. Використання кібервійни викликало тривогу в міжнародному співтоваристві безпеки, оскільки це демонструє, наскільки країни вразливі до кібератак. Російські кібератаки на Україну були націлені на все: від державних установ до енергетичної інфраструктури, що призвело до значних збоїв. Послідовно, така ситуація спонукала країни в усьому світі зміцнити власні засоби кібербезпеки та розглянути нові рамки для міжнародного співробітництва у сфері кібербезпеки (Austin & Khaniejo, 2024).

Дезінформація та пропаганда також зіграли вирішальну роль у формуванні війни, коли Росія розгорнула масштабні медійні кампанії, щоб виправдати своє вторгнення та делегітимізувати уряд України. Зусилля поширилися на соціальні медіа, де російські боти та тролі поширювали неправдиву інформацію, покликану посіяти розкол і плутанину. Роль дезінформації в гібридній війні створює нові виклики для міжнародної безпеки, оскільки в епоху цифрових технологій стає все важче відокремити факти від вигадки. На думку автора, міжнародна спільнота повинна розробити нові стратегії боротьби з гібридною війною. Низка заходів включає зміцнення міжнародної правової бази для кібервійни, створення установ, присвячених моніторингу та протидії дезінформації, а також сприяння тіснішій співпраці між урядами та приватним сектором у питаннях кібербезпеки. Війна в Україні показала, що гібридна війна, ймовірно, буде характерною рисою і для майбутніх конфліктів, і глобальна система безпеки має бути готова до адекватної та рішучої відповіді.

Заслуговує на увагу і той факт, що з початку війни тривають дипломатичні спроби її врегулювати, хоча й з обмеженим успіхом. Численні раунди мирних переговорів, у тому числі в Нормандському форматі та Мінських угодах, спрямованих на припинення бойових дій на сході України, зрештою не дали довготривалого рішення. Ескалація до повномасштабної війни у 2022 році зробила мирні переговори ще більш складними, коли обидві сторони висувують попередні умови, які здаються непримиренними. Однією з головних перешкод для успішної дипломатії є асиметрія цілей двох сторін. Україна прагне відновити свою територіальну цілісність і суверенітет, тоді як Росія не виявила бажання скасувати свою анексію Криму та продовжує наполягати на визнанні свого контролю над окупованими територіями на сході України. Питання майбутнього приєднання України до НАТО та Європейського Союзу також було спірним питанням, оскільки Росія прагне перешкодити подальшій інтеграції України в західні політичні та безпекові структури (Ryan, 2024).

Туреччина та Ізраїль, виступаючи посередниками, намагалися досягти припинення вогню, але цим зусиллям перешкоджала глибока недовіра між сторонами та ширшими стратегічними цілями Росії. (Gotev, 2024, Ravid, 2022). Більше того, зростаюча участь зовнішніх гравців — країн НАТО, які надають військову допомогу Україні, і Росії, що шукає альянсів з такими країнами, як Китай та Іран, — ускладнила переговори. З точки зору автора, важливим завданням для майбутніх дипломатичних зусиль буде створення структури, яка б вирі-

шувала питання безпеки як України, так і Росії, водночас поважаючи суверенітет України. Пріоритетним заходом, на думку автора, є розробка нової європейської архітектури безпеки, яка заспокоює обидві сторони та включає заходи зміцнення довіри, такі як демілітаризовані зони, нейтральні спостерігачі або гарантії проти майбутнього розширення НАТО в певних областях. Однак такі пропозиції вимагали б значного компромісу та взаємних поступок, які поки що виявилися недосяжними.

Якщо дивитися за межі непосредного ведення бойових дій, то російсько-українська війна матиме довгострокові наслідки для відновлення країни та інтеграції в європейські та міжнародні структури. Руїнування, спричинені війною, були величезними: цілі міста перетворилися на руїни, критично важлива інфраструктура була зруйнована, а мільйони людей були переміщені. Відбудова України вимагатиме величезної міжнародної допомоги та інвестицій, і цей процес, ймовірно, триватиме десятиліття (Ries & Shatz, 2023).

Європейський Союз уже продемонстрував свою готовність підтримати відбудову України, а Європейська комісія запропонувала «план Маршалла» для України. Ініціатива включатиме мільярди євро допомоги та позик для відновлення економіки та інфраструктури України. Однак успіх цих зусиль залежатиме від здатності України впроваджувати реформи, спрямовані на боротьбу з корупцією, покращення управління та розбудову сильних інституцій, які зможуть контролювати процес реконструкції (A Marshall plan for Ukraine: G7 Presidency and European Commission to invite experts to a conference on the reconstruction of the war-torn country, 2022).

Окрім економічної реконструкції, інтеграція України до Європейського Союзу та НАТО, ймовірно, буде ключовою метою для її післявоєнного уряду. Хоча шлях України до членства в ЄС може тривати роками, війна значно пришвидшила процес наближення до європейських стандартів і норм. Однак прагнення України до членства в НАТО залишаються більш невизначеними, враховуючи складність відносин альянсу з Росією та небажання деяких держав-членів провокувати подальшу ескалацію з Москвою. Повоєнний період також вимагатиме ретельного розгляду того, як примирити розбіжності в українському суспільстві, які загострилися війною. Східна Україна, зокрема, постраждала від років окупації та війни, і відновлення довіри між урядом і місцевим населенням буде важливим для довгострокової стабільності країни.

Висновки. Російсько-українська війна є одним із найзначніших викликів глобальній системі міжнародної безпеки XXI століття. Війна виявила суттєві обмеження існуючих рамок безпеки та підняла важливі питання про майбутнє міжнародних відносин, особливо в епоху гібридної війни, ядерних загроз і геополітичних перебудов. Глобальна реакція на війну визначатиме майбутнє міжнародної безпеки на довгі роки. Незважаючи на те, що війна підкреслила важливість таких альянсів, як НАТО та Європейський Союз, вона також підкреслила потребу у більш інклюзивних та гнучких інституціях, здатних вирішувати ширший спектр викликів безпеці. Футуристичний погляд дає підстави стверджувати, що міжнародне співтовариство зобов'язане знайти шляхи адаптації до мінливого характеру війни водночас дотримуючись принципів суверенітету, прав людини та верховенства права.

У довгостроковій перспективі війна також може послужити каталізатором для ширших змін у світовому порядку, зокрема, оскільки такі країни, як Китай і Росія, прагнуть кинути виклик домінуванню інституцій під керівництвом Заходу. Зважаючи на це, результат війни в Україні матиме далекосяжні наслідки не лише для Європи, а й для всього світу. Оскільки світ продовжує боротися з наслідками російсько-української війни, очевидно, що міжнародна безпека потребуватиме розвитку, щоб протистояти складним і багатогранним загрозам XXI століття. Чи призведе ця еволюція до більш стабільного та безпечного світу, ще належить побачити, але уроки, винесені з війни в Україні, безсумнівно, сформуєть майбутнє глобальної безпеки на роки вперед.

Література

A Marshall plan for Ukraine: G7 Presidency and European Commission to invite experts to a conference on the reconstruction of the war-torn country. (2022, 25 жовтня). European Commission – European Commission. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/AC_22_6385.

- Austin, G., & Khaniejo, N. (2024, 11 січня). *Impact of the Russia–Ukraine War on National Cyber Planning: A Survey of Ten Countries*. IISS. <https://www.iiss.org/research-paper/2024/01/impact-of-the-russia-ukraine-war-on-national-cyber-planning-a-survey-of-ten-countries/>.
- Brodny, J., & Tutak, M. (2023). Assessing the energy security of European Union countries from two perspectives – A new integrated approach based on MCDM methods. *Applied Energy*, 347, 121443. <https://doi.org/10.1016/j.apenergy.2023.121443>.
- Chachko, E., & Heath, J. B. (2022). A Watershed Moment for Sanctions? Russia, Ukraine, and the Economic Battlefield. *AJIL Unbound*, 116, 135–139. <https://doi.org/10.1017/aju.2022.21>.
- Cherevko, A. (2024, 6 березня). *Ukraine and the SDGs: How the War Has Influenced Global Development*. United Nations University. <https://unu.edu/merit/news/ukraine-and-sdgs-how-war-has-influenced-global-development>.
- European gas market dealing with lower Russian supplies | Atradius*. (2024, 28 травня). Atradius – Managing Risk, Enabling Trade | Home. <https://group.atradius.com/publications/economic-research/european-gas-market-2024.html>.
- Gotev, G. (2024, 4 березня). *Turkey hopes Ukraine ceasefire talks can start soon*. [www.euractiv.com](https://www.euractiv.com/section/global-europe/news/turkey-hopes-ukraine-ceasefire-talks-can-start-soon/). <https://www.euractiv.com/section/global-europe/news/turkey-hopes-ukraine-ceasefire-talks-can-start-soon/>.
- Haibin, N., Yuyuan, Z., Yuan, L., Yanliang, L., & Shengsheng, Z. (2023). *The Rise of the Global South and China's Role*. Shanghai Institutes for International Studies. <https://www.sis.org.cn/updates/cms/cms/202312/0515002562r3.pdf>.
- Masters, J. (2023, 14 лютого). *Ukraine: Conflict at the Crossroads of Europe and Russia*. Council on Foreign Relations. <https://www.cfr.org/backgrounder/ukraine-conflict-crossroads-europe-and-russia>.
- Nagy, T. A. (2024). *The Bucharest Nine. Enhancing Security on NATO's Eastern Flank*. The German Marshall Fund of the United States. <https://www.gmfus.org/sites/default/files/2024-03/The%20Bucharest%20Nine-%20Enhancing%20Security%20on%20NATO's%20Eastern%20Flank.pdf>.
- Ravid, B. (2022, 27 лютого). *Israel offers to mediate a ceasefire between Russia and Ukraine*. [Axios](https://www.axios.com/2022/02/27/israel-russia-ukraine-mediation). <https://www.axios.com/2022/02/27/israel-russia-ukraine-mediation>.
- Renov, I. V. (2023). Reform of the United Nations security council: problems and prospects. *Juridical scientific and electronic journal*, (1), 538–541. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/124>.
- Ries, C. P., & Shatz, H. J. (2023, 18 вересня). *Looking Beyond the War: Planning for Ukraine's Reconstruction*. Rand. <https://www.rand.org/pubs/commentary/2023/09/looking-beyond-the-war-planning-for-ukraines-reconstruction.html>.
- Ryan, M. (2024, 27 лютого). *As the Ukraine war enters its third year, the strategic goals of Volodymyr Zelenskyy and Vladimir Putin take centre stage | Lowy Institute*. Home | Lowy Institute. <https://www.lowyinstitute.org/publications/ukraine-war-enters-its-third-year-strategic-goals-volodymyr-zelenskyy-vladimir-putin>.
- Schuetten, L., & Dijkstra, H. (2023). When an International Organization Fails to Legitimize: The Decline of the OSCE. *Global Studies Quarterly*, 3(4), 1–13. <https://doi.org/10.1093/isagsq/ksad057>.
- The Treaty between the United States of America and the Russian Federation on Measures for the Further Reduction and Limitation of Strategic Offensive Arms, International Treaty (2010). <https://2009-2017.state.gov/documents/organization/140035.pdf>.
- Ukrinform. (2022, 25 квітня). *Міжнародний кримінальний суд долучився до розслідування воєнних злочинів рф в Україні*. Укрінформ – актуальні новини України та світу. <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3467098-miznarodnij-kriminalnij-sud-dolucivsa-do-rozsliduvanna-voennih-zlociniv-rf-v-ukraini.html>.
- Welsh, C. (2024, 27 лютого). *Center for Strategic and International Studies*. IFPRI. <https://www.csis.org/analysis/russia-ukraine-and-global-food-security-two-year-assessment>.
- Військова присутність НАТО на сході Альянсу*. (2024, 9 липня). Організація Північноатлантичного договору. https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_136388.htm.
- Головко, В. В. (2021). Збройна агресія Російської Федерації проти України. У В. А. Смолій, Г. В. Боржак, Я. В. Верменич & В. Ф. Верстюк (Ред.), *Енциклопедія історії України: Додатковий том* (Т. 1, с. 773). Наукова думка. <https://shorturl.at/JWUnm>.
- Грїбова, Є. К. (2024). *Зміни зовнішньої політики країн Східного партнерства після повномасштабного російського вторгнення в Україну [Автореф.]*. <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cf7afb8b-b44e-4e65-8bde-b70b9384195a/content>.
- Долгов, І. (2023, 29 грудня). *Що показав досвід нейтралітету Фінляндії і Швеції*. Укрінформ – актуальні новини України та світу. <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3806301-so-pokazav-dosvid-nejtralitetu-finlandii-i-svecii.html>.
- Доступ до правди. (2023, 12 липня). *За кордоном перебуває понад 8 мільйонів українців – МЗС*. <https://dostup.org.ua/news/publications/za-kordonom-perebuvaie-ponad-8-milioniv-ukraintsiv-mzs>.

Дячук, К. (2024, 10 вересня). Голова Генасамблеї ООН: Ми не маємо змоги примусити Росію дотримуватися міжнародного права. Інститут масової інформації. <https://imi.org.ua/news/golova-genasambleyi-oon-my-ne-mayemo-zmogu-prymusyty-rosiyu-dotrymuvatysya-mizhnarodnogo-prava-i63529>.

Європейська правда. (2023, 14 березня). У Кремлі заявили про невизнання юрисдикції Міжнародного кримінального суду. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/03/14/7157930/>.

Малиновська, О. (2024, 31 січня). Українські біженці війни в Європі: між інтеграцією та поверненням. Національний інститут стратегічних досліджень. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2024-01/az_bizhenciv-europa-oglyad_31012024.pdf.

Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, Меморандум Україна (1994). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_158#Text.

Пищуліна, О., Юрчишин, В., Маркевич, К., & Міщенко, М. (2022). Соціально-економічні та гуманітарні наслідки російської агресії для українського суспільства. Центр Разумкова. https://razumkov.org.ua/uploads/article/2022_Gum.pdf.

Подрез, Ю. (Ред.). (2023). Україна і світ в умовах воєнних викликів. СумДПУ імені А.С.Макаренка. https://elibrary.ivinas.gov.ua/5094/1/Толстов%20С.В.%20Політичні%20та%20безпекові%20виклики%20багатополярності.%20монографія_2023.pdf.

References

A Marshall plan for Ukraine: G7 Presidency and European Commission to invite experts to a conference on the reconstruction of the war-torn country. (2022, 25 жовтня). European Commission – European Commission. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/AC_22_6385.

Austin, G., & Khaniejo, N. (2024, January 11). *Impact of the Russia-Ukraine War on National Cyber Planning: A Survey of Ten Countries.* IISS. <https://www.iiss.org/research-paper/2024/01/impact-of-the-russia-ukraine-war-on-national-cyber-planning-a-survey-of-ten-countries/>.

Brodny, J., & Tutak, M. (2023). Assessing the energy security of European Union countries from two perspectives – A new integrated approach based on MCDM methods. *Applied Energy*, 347, 121443. <https://doi.org/10.1016/j.apenergy.2023.121443>.

Chachko, E., & Heath, J. B. (2022). A Watershed Moment for Sanctions? Russia, Ukraine, and the Economic Battlefield. *AJIL Unbound*, 116, 135–139. <https://doi.org/10.1017/aju.2022.21>.

Cherevko, A. (2024, March 6). *Ukraine and the SDGs: How the War Has Influenced Global Development.* United Nations University. <https://unu.edu/merit/news/ukraine-and-sdgs-how-war-has-influenced-global-development>. [In Ukrainian].

European gas market dealing with lower Russian supplies | Atradius. (2024, 28 May). Atradius – Managing Risk, Enabling Trade | Home. <https://group.atradius.com/publications/economic-research/european-gas-market-2024.html>.

Gotev, G. (2024, March 4). *Turkey hopes Ukraine ceasefire talks can start soon.* www.euractiv.com. <https://www.euractiv.com/section/global-europe/news/turkey-hopes-ukraine-ceasefire-talks-can-start-soon/>.

Haibin, N., Yuyuan, Z., Yuan, L., Yanliang, L., & Shengsheng, Z. (2023). *The Rise of the Global South and China's Role.* Shanghai Institutes for International Studies. <https://www.sis.org.cn/updates/cms/cms/202312/0515002562r3.pdf>.

Masters, J. (2023, 14 February). *Ukraine: Conflict at the Crossroads of Europe and Russia.* Council on Foreign Relations. <https://www.cfr.org/background/ukraine-conflict-crossroads-europe-and-russia>.

Nagy, T. A. (2024). *The Bucharest Nine. Enhancing Security on NATO's Eastern Flank.* The German Marshall Fund of the United States. <https://www.gmfus.org/sites/default/files/2024-03/The%20Bucharest%20Nine-%20Enhancing%20Security%20on%20NATO's%20Eastern%20Flank.pdf>.

Ravid, B. (2022, February 27). *Israel offers to mediate a ceasefire between Russia and Ukraine.* Axios. <https://www.axios.com/2022/02/27/israel-russia-ukraine-mediation>.

Renov, I. V. (2023). Reform of the United Nations security council: problems and prospects. *Juridical scientific and electronic journal*, (1), 538–541. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/124>.

Ries, C. P., & Shatz, H. J. (2023, September 18). *Looking Beyond the War: Planning for Ukraine's Reconstruction.* Rand. <https://www.rand.org/pubs/commentary/2023/09/looking-beyond-the-war-planning-for-ukraines-reconstruction.html>.

Ryan, M. (2024, February 27). *As the Ukraine war enters its third year, the strategic goals of Volodymyr Zelenskyy and Vladimir Putin take centre stage | Lowy Institute.* Home | Lowy Institute. <https://www.lowyinstitute.org/publications/ukraine-war-enters-its-third-year-strategic-goals-volodymyr-zelenskyy-vladimir-putin>.

Schuetten, L., & Dijkstra, H. (2023). When an International Organization Fails to Legitimize: The Decline of the OSCE. *Global Studies Quarterly*, 3(4), 1–13. <https://doi.org/10.1093/isagsq/ksad057>.

The Treaty between the United States of America and the Russian Federation on Measures for the Further Reduction and Limitation of Strategic Offensive Arms, International Treaty (2010). <https://2009-2017.state.gov/documents/organization/140035.pdf>.

Ukrinform. (2022, 25 квітня). *Mizhnarodnyi kryminalnyi sud doluchyosia do rozsliduvannia voennykh zlochyniv rf v Ukraini* [The International Criminal Court joined the investigation of Russian war crimes in Ukraine]. Ukrinform – aktualni novyny Ukrainy ta svitu. <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3467098-mizhnarodnij-kryminalnij-sud-dolucivsa-do-rozsliduvanna-voennih-zlociniv-rf-v-ukraini.html>. [In Ukrainian].

Welsh, C. (2024, February 27). *Center for Strategic and International Studies*. IFPRI. <https://www.csis.org/analysis/russia-ukraine-and-global-food-security-two-year-assessment>.

Viiskova prysutnist NATO na skhodi Aliansu. [NATO's military presence in the east of the Alliance]. (2024, July 9). Orhanizatsiia Pivnichnoatlantychnoho dohovoru. https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_136388.htm.

Holovko, V. V. (2021). Zbroina ahresiia Rosiiskoi Federatsii proty Ukrainy [Armed aggression of the Russian Federation against Ukraine.] In V. A. Smolii, H. V. Boriak, Ya. V. Vermenych & V. F. Verstiuk (Red.), *Entsyklopediia istorii Ukrainy: Dodatkovyi tom* (Vol. 1, p. 773). Naukova dumka. <https://shorturl.at/JWUmm>. [In Ukrainian].

Hribova, Ye. K. (2024). *Zminy zovnishnoi polityky krain Skhidnoho partnerstva pislia povnomashtabnoho rosiiskoho vtorhnennia v Ukrainu*. [Changes in the foreign policy of the Eastern Partnership countries after the full-scale Russian invasion of Ukraine.] <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cf7afb8b-b44e-4e65-8bde-b70b9384195a/content>. [In Ukrainian].

Dolhov, I. (2023, December 29). *Shcho pokazav dosvid neitralitetu Finlandii i Shvetsii* [What the experience of the neutrality of Finland and Sweden has shown]. Ukrinform – aktualni novyny Ukrainy ta svitu. <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3806301-so-pokazav-dosvid-neitralitetu-finlandii-i-svecii.html>. [In Ukrainian].

Dostup do pravdy. (2023, July 12). *Za kordonom perebuvaie ponad 8 milioniv ukraintsiv – MZS* [More than 8 million Ukrainians are abroad – Ministry of Foreign Affairs]. <https://dostup.org.ua/news/publications/za-kordonom-perebuvaie-ponad-8-milioniv-ukraintsiv-mzs>. [In Ukrainian].

Diachuk, K. (2024, September 10). *Holova Henasamblei OON: My ne maiemo zmohey prymusyty Rosiiu dotrymuvaty-sia mizhnarodnoho prava* [Chairman of the UN General Assembly: We cannot force Russia to comply with international law]. Instytut masovoi informatsii. <https://imi.org.ua/news/golova-genasambleyi-oon-my-ne-mayemo-zmogy-prymusyty-rosiyu-dotrymuvatysya-mizhnarodnogo-prava-i63529>. [In Ukrainian].

Yevropeiska pravda. (2023, March 14). *U Kremli zaiavlyly pro nevyznannia yurysdyksii Mizhnarodnoho kryminalno-ho sudu* [The Kremlin announced that it does not recognize the jurisdiction of the International Criminal Court]. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/03/14/7157930/>. [In Ukrainian].

Malynovska, O. (2024, January 31). *Ukrainski bizhentsi viiny v Yevropi: mizh intehtratsiieiu ta povernenniam* [Ukrainian war refugees in Europe: between integration and return]. Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2024-01/az_bizhenci-evropa-oglyad_31012024.pdf. [In Ukrainian].

Memorandum on security guarantees in connection with the accession of Ukraine to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, Memorandum Ukraine (1994). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_158#Text. [In Ukrainian].

Pyshchulina, O., Yurchyshyn, V., Markevych, K., & Mishchenko, M. (2022). *Sotsialno-ekonomichni ta humanitarni naslidky rosiiskoi ahresi dlia ukrainskoho suspilstva* [Socio-economic and humanitarian consequences of Russian aggression for Ukrainian society]. Tsentrazumkov. https://razumkov.org.ua/uploads/article/2022_Gum.pdf. [In Ukrainian].

Podriez, Yu. (Red.). (2023). *Ukraina i svit v umovakh voennykh vyklykiv* [Ukraine and the world in the conditions of military challenges]. SumDPU imeni A.S. Makarenka. https://elibrary.ivinas.gov.ua/5094/1/Толстов%20С.В.%20Політичні%20та%20безпекові%20виклики%20багатополярності.%20монографія_2023.pdf. [In Ukrainian].

Анотація

Крет О. В., Крет Р. М., Вівчар І. В. Вплив російсько-української війни на глобальну систему міжнародної безпеки: виклики та перспективи. – Стаття.

Російсько-українська війна кардинально змінила глобальну систему міжнародної безпеки, створивши значні виклики та виявивши вразливі місця в існуючих геополітичних структурах. Почавшись із незаконної анексії Криму в 2014 році та перерісши у повномасштабне вторгнення в 2022 році, війна випробовує на стійкість систему глобальної безпеки. У статті досліджується глибокий вплив війни на поточне середовище міжнародної безпеки, досліджуються системні виклики, пов'язані з конфліктом, такі як порушення міжнародного права, послаблення багатосторонніх механізмів безпеки та відновлення конкуренції великих держав. Війна особливо підкреслила обмеження таких інституцій, як Організація Об'єднаних Націй та Організація з безпеки та співробітництва в Європі у пом'якшенні конфліктів і

забезпеченні колективної безпеки. Це змусило НАТО та Європейський Союз переглянути свої стратегії безпеки, особливо у Східній Європі, оскільки східний фланг альянсу, включаючи Польщу, Литву, Латвію та Естонію, став критичною зоною геополітичної напруги. У дослідженні стверджується, що російсько-українська війна стала каталізатором серії глибоких трансформацій у міжнародних відносинах, змінивши баланс сил, відновивши елементи напруженості часів холодної війни та спонукавши держави переглянути свої оборонні позиції. Крім того, наслідки війни виходять за межі Європи, впливаючи на глобальні альянси та майбутнє міжнародної співпраці у сфері безпеки. У статті також оцінюються майбутні перспективи, визначаються можливості зміцнення міжнародного співробітництва та багатосторонності для більш ефективного реагування на подібні кризи. У довгостроковій перспективі результат війни в Україні може не тільки змінити динаміку безпеки в Європі, але й мати далекосяжні наслідки для глобального миру та безпеки, оскільки такі країни, як Китай і Росія, продовжують кидати виклик міжнародному порядку під керівництвом Заходу. Автором здійснено висновок, що війна підкреслила важливість НАТО та ЄС у підтримці регіональної безпеки, однак при цьому існує потреба у більш інклюзивних та гнучких глобальних інституціях, здатних протистояти ширшому спектру викликів безпеці, від гібридної війни до ядерних загроз. Довгостроковий успіх глобальних зусиль у сфері безпеки залежатиме від того, наскільки добре міжнародні актори адаптуються до еволюції природи війни та принципів суверенітету, прав людини та верховенства права.

Ключові слова: російсько-українська війна, міжнародна безпека, геополітичний конфлікт, міжнародні організації.

Summary

Kret O. V., Kret R. M., Vivchar I. V. The impact of the Russian-Ukrainian war on the global system of international security: challenges and prospects. – Article.

The Russian-Ukrainian war radically changed the global system of international security, creating significant challenges and revealing vulnerabilities in the existing geopolitical structures. Beginning with the illegal annexation of Crimea in 2014 and escalating into a full-scale invasion in 2022, the war is testing the resilience of the global security system. The article examines the profound impact of war on the current international security environment, exploring the systemic challenges associated with the conflict, such as the violation of international law, the weakening of multilateral security mechanisms, and the resurgence of great power competition. The war particularly highlighted the limitations of institutions such as the United Nations and the Organization for Security and Co-operation in Europe in mitigating conflicts and ensuring collective security. This has forced NATO and the European Union to review their security strategies, especially in Eastern Europe, as the alliance's eastern flank, including Poland, Lithuania, Latvia and Estonia, has become a critical zone of geopolitical tension. The study argues that the Russian-Ukrainian war catalyzed a series of profound transformations in international relations, shifting the balance of power, reviving elements of Cold War tensions, and prompting states to reconsider their defense postures. Furthermore, the effects of the war extend beyond Europe, affecting global alliances and the future of international security cooperation. The article also assesses future prospects, identifies opportunities for strengthening international cooperation and multilateralism for a more effective response to similar crises. In the long term, the outcome of the war in Ukraine could not only change the security dynamics in Europe, but also have far-reaching consequences for global peace and security, as countries such as China and Russia continue to challenge the Western-led international order. The author concludes that the war highlighted the importance of NATO and the EU in maintaining regional security, but at the same time there is a need for more inclusive and flexible global institutions capable of confronting a wider range of security challenges, from hybrid warfare to nuclear threats. The long-term success of global security efforts will depend on how well international actors adapt to the evolving nature of war and the principles of sovereignty, human rights and the rule of law.

Key words: Russian-Ukrainian war, international security, geopolitical conflict, international organizations.